

رازهای داستان‌نویسی

این آخرین مطلبی است که در این صفحه می‌نویسم. در هفت شماره گذشته سعی کردم درباره چند مبحث کلی صحبت کنم و تعدادی از مهم‌ترین عناصر داستان‌نویسی را معرفی کنم. شک نکنید که این مطالب برای یادگیری داستان‌نویسی کافی نیستند. من تنها ابتدای راه را به شما نشان دادم و زحمت ادامه مسیر با خودتان است؛ مسیری که انتها ندارد. هیچ نویسنده‌ای نمی‌تواند ادعا کند که بر قله نویسندگی ایستاده است و هیچ فرصتی برای بهتر شدن و پیشرفت ندارد.

در این شماره که آخرین فرصت من برای صحبت کردن با شماست، می‌خواهم به چند موضوع که احتمال دارد سؤال ذهنی شما باشد، جواب بدهم. اگر سؤال‌های بیشتری دارید، از طریق راه‌های ارتباطی مجله با ما در میان بگذارید.

موضوع فردی

آیا در کلاس‌های داستان‌نویسی حرکت کنم یا خیر؟

به این سؤال جواب‌های متفاوتی داده شده‌اند. بعضی از استادان معتقدند که از کلاس‌های داستان‌نویسی، نویسنده خارج نمی‌شود. آن‌ها می‌گویند همان‌طور که نویسنده‌های بزرگ تاریخ به صورت خودجوش و غریزی نوشتن را شروع کردند، هر علاقه‌مندی هم می‌تواند بدون این کلاس‌ها و تنها به کمک استعداد و تلاش خودش نویسنده شود.

عده‌ای هم نظر مخالف دارند. این دسته می‌گویند داستان‌نویسی هم مانند سایر علوم، به آموزش اصول و مبانی نیاز دارد. شما همان‌طور که برای یادگیری ریاضیات باید سر کلاس ریاضی بنشینید، برای یاد گرفتن داستان‌نویسی هم باید از یک معلم کمک بگیرید.

راستش را بخواهید من با نظر گروه دوم موافق هستم. دوره نویسندگی غریزی مدت‌هاست تمام شده. داستان‌نویسی به عنوان یک علم پیشرفت‌های زیادی کرده است و در دانشگاه‌های بزرگ دنیا تدریس می‌شود. کسی که بدون دانش با یک کاغذ سفید روبه‌رو شود، در جهان داستان‌نویسی امروز حرفی برای گفتن نخواهد داشت.

پس جایگاه استعداد و ذوق هنری کجاست؟
بهبتر است برویم سراغ سؤال بعدی.

آیا من استعداد لازم برای نویسنده شدن را دارم؟

این سؤالی است که نباید وقت خودتان را برایش تلف کنید. هیچ اهمیتی ندارد که چقدر استعداد نویسندگی دارید. چیزی که مهم است، میزان تلاش و پشتکار شماست. اگر اصول علمی را به درستی یاد گرفته باشید، دیگر تنها می‌ماند خواندن و نوشتن. هر چه بیشتر بخوانید و بنویسید، نتایج بهتری خواهید گرفت. استعداد و ذوق هنری فقط سرعت پیشرفت شما را بیشتر خواهد کرد؛ همین. پس دیگر از هیچ کس نپرسید: «آیا من استعداد نویسنده شدن دارم؟»

چه بخوانیم؟

برای داستان‌نویس شدن تقریباً باید همه چیز بخوانید. شما قرار است در داستان شخصیت‌هایی خلق کنید که حرف می‌زنند، کنش دارند و حرکت می‌کنند. آدم‌هایی که جهان‌های مختلف و متنوعی دارند. پس شما به عنوان سازنده آن‌ها باید جهانشان را بشناسید. چطور ممکن است که از تعمیرات ماشین هیچ اطلاعاتی نداشته باشید، ولی یک شخصیت مکانیک بسازید؟! اگر درباره کوبر اطلاعات لازم را نداشته باشید، آیا می‌توانید مشکلات و مسئله‌های یک کوبر نشین را درک کنید؟

نوشته‌هایمان را به چه کسی نشان بدهیم؟

به هیچ کس. بیایدد واقع بین باشیم. نوشته‌های مادر سال‌های اول نویسندگی جز برای خودمان برای هیچ کس اهمیت و ارزش ندارد. نویسنده‌های حرفه‌ای و طراز اول فرصت و حوصله خواندن نوشته‌های یک نوقلم را ندارند. البته خود آن‌ها هم روزگاری در همین وضعیت بوده‌اند و کسی را نداشته‌اند که نوشته‌هایشان را بخواند. اگر از یک کلاس داستان‌نویسی استفاده می‌کنید، می‌توانید از راهنمایی معلم خودتان استفاده کنید. عضویت در گروه‌های مجازی استفاده می‌کنید، می‌توانید از راهنمایی معلم خودتان به اشتراک می‌گذارند و توسط دیگران نقد می‌شوند هم می‌تواند مفید باشد. به شرط اینکه هم گروهی‌های شما از خودتان ضعیف‌تر نباشند و البته یک معلم بر کار آن گروه نظارت کند. در غیر این صورت ممکن است یک راهنمایی یا نقد غلط شما را به بیراهه بکشد.

صبور باشیم

حرف آخر اینکه شرط اصلی داستان‌نویس شدن صبوری است. اگر صبور نباشید هرگز موفق نخواهید شد. تصور کنید به مرحله‌ای رسیده‌اید که قصد دارید یک رمان حجیم را برای چهارمین بار بازنویسی کنید و هنوز نمی‌دانید که آیا ناشری اثر شما را چاپ خواهد کرد یا خیر. آیا چاره‌ای جز صبوری عظیم دارید؟ البته این تازه ابتدای مسیر است.

راه‌های ارتباطی شما برای فرستادن متن و داستان، رایانامه مجله است به نشانی:

nojavan@roshdmag.ir

یا شماره پیامک ۳۰۰۰۰۸۹۹۵۹۶